

Tillämpningsbestämmelse

Kapitel 8. Flygplatstjänst

Tillämpningsbestämmelser Militär luftfart

Kapitel 8. Flygplatstjänst

1 Mars 2022

(FFS 2019:10)

Förord

Dessa tillämpningsbestämmelser innehåller bestämmelser, godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser och vägledande material. Tillämpningsbestämmelserna är avsedda som ett stöd för hur alla aktörer i det militära luftfartssystemet ska och kan göra för att uppfylla de bestämmelser som återfinns i FFS 2019:10.

Uppdelningen av bestämmelser, godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser och vägledande material identifieras på följande sätt:

Bestämmelser

§ Bestämmelserna är en direkt avskrift av gällande FFS (Försvarsmaktens föreskrifter) krav i denna stil.

Godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser

Ett godtagbart sätt att uppfylla en bestämmelse beskriver ett sätt, men inte det enda sättet, genom vilket en bestämmelse kan uppfyllas. Det rekommenderas att det godtagbara sättet att uppfylla bestämmelser används. Om alternativa godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser föreslås vilar bevisbördan på den sökande. Sådana alternativ ska godkännas av chefen för FLYGI innan de tillämpas.

Alla bestämmelser följs inte av ett godtagbart sätt att uppfylla bestämmelser.

Ett godtagbart sätt att uppfylla en bestämmelse skrivs i ruta med denna stil.

Vägledande material

Vägledande material är utvecklat för att ge ytterligare förklaring för att underlätta tillämpningen av bestämmelsen och/eller förklara det godtagbara sättet att uppfylla bestämmelsen.

Alla bestämmelser eller godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser följs inte av ett vägledande material.

Vägledande material återges i ruta med denna stil.

Innehållsförteckning

8	Tillämpningsbestämmelser Flygplatstjänst	7
8.1	Allmänt	7
8.2	Flygplatschefens ansvar	10
8.3	Flygtrafiktjänst	12
8.4	Flygplatsdata och rapportering	13
8.5	Vägledning, kontroll och övervakning av markrörelser	14
8.6	Fordon och rörlig utrustning	14
8.7	Kommunikationsutrustning	15
8.8	Skydd av utrustning och luftrum	15
8.9	Farliga, störande och missvisande ljus	17
8.10	Drivmedel	17
8.11	Hantering av djur	17
8.12	Flygplatsens visuella hjälpmedel	18
8.13	Ytor på färdområdet	18
8.14	Flygplatsräddningstjänst	23
8.15	Nödsituationer	26

8 Tillämpningsbestämmelser Flygplatstjänst

8.1 Allmänt

1 § En verksamhetsutövare som bedriver flygplatstjänst ska ha nödvändiga resurser och personal med erforderlig kompetens för att leda, övervaka och genomföra flygplatstjänsten.

8.1.1 Personal

- 1 Flygplatsens ledningsfunktion ska vara organiserad och tillgänglig på det sätt som verksamheten kräver.
- 2 Verksamhetsansvarig chef eller den som fått det verkställande ansvaret ska ha behörighet att se till att all verksamhet kan, finansieras och utföras i enlighet med tillämpliga krav. Denne ska ansvara för att utveckla implementera och vidmakthålla ett ledningssystem.
- 3 En flygsäkerhetskoordinator på varje flygplats ska utses och har ansvar för utveckling och vidmakthållande av flygplatsens säkerhetsledningssystem.

Verksamhetsansvarig chef eller den som har det verkställande ansvaret ska övergripande kunna redogöra för:

- 1 Befattningens ansvar och befogenheter
- 2 Flygplatsens system för säkerhetsledning
- 3 Luftfartslagen
- 4 Luftfartsförordningen
- 5 Militära luftfartssystemet
- 6 Tillämpliga krav kopplat till flygplatstjänsten

8.1.3 Flygplatschef ska utförligt kunna redogöra för:

- 1 Befattningens ansvar och befogenheter
- 2 Flygplatsernas system för säkerhetsledning
- 3 Luftfartslagen
- 4 Luftfartsförordningen
- 5 Militära luftfartssystemet
- 6 Tillämpliga krav kopplat till flygplatstjänsten
- 7 Hur verksamhetsutövare som bedriver flygtjänst, leverantörer av flygtrafikledningstjänst och andra luftfartsverksamheter kan påverka säkerheten för luftfarten
- 8 AIP

8.1.4 Flygsäkerhetskoordinatorn ska utförligt kunna redogöra för:

- 1 Befattningens ansvar och befogenheter
- 2 Standarder och metoder för risk- och säkerhetsanalyser
- 3 Grunderna i ett kvalitetssystem
- 4 Flygplatsens system för säkerhetsledning
kunna redogöra för
- 5 Luftfartslagen
- 6 Luftfartsförordningen
- 7 Militära luftfartssystemet
- 8 Tillämpliga krav kopplat till flygplatstjänsten

8.1.5 Krav på lokaler och utrustning

- 1 Verksamhetsutövare ska säkerställa att tillräckliga och lämpliga lokaler och utrustning finns tillgängliga för personalen och den personal som anställts av parter med vilka verksamhetsutövaren har tecknat avtal om leverans av drifts- och underhållstjänster för flygplatsen.
- 2 Verksamhetsutövare ska utse lämpliga områden på flygplatsen som ska användas för förvaring, hantering, laddning och plundring av vapen, motmedel och andra farliga system som kan användas i det militära luftfartssystemet samt farligt gods som transporteras genom flygplatsen.
- 3 Verksamhetsutövare ska i samverkan med flygunderhållstjänsten ta fram rutiner för förvaring, hantering, laddning och plundring av vapen, motmedel och andra farliga system som kan användas i det militära luftfartssystemet. Dessa rutiner ska inkludera "klickplatta" och hantering av eller utsläpp av andra farliga ämnen.

8.1.6 Program för utbildning och kompetenskontroll

Verksamhetsutövare ska:

- 1 implementera och tillämpa ett utbildningsprogram för personer som deltar i drift, underhåll och ledning av flygplatsen.
- 2 säkerställa att personer som inte ledsagas och som arbetar inom färdområdet eller andra av flygplatsens operativa områden har lämplig utbildning.
- 3 säkerställa att personer som anges under 1 och 2 ovan har visat sin förmåga att utföra sina tilldelade uppgifter genom att tillämpa kompetenskontroller med lämpliga intervall för att säkra fortsatt kompetens.
- 4 säkerställa att instruktörer och handledare med lämpliga kvalifikationer och erfarenhet anlitas för att genomföra utbildningsprogrammet.
- 5 säkerställa att det finns lämpliga lokaler och resurser för att genomföra utbildningen.
- 6 föra lämpliga register över kvalifikationer, utbildning och kompetenskontroll för att kunna styrka efterlevnaden av detta krav,

2 § En verksamhetsutövare som bedriver flygplatstjänst ska utse en person eller grupp av personer som ska ansvara för den initiala och fortsatta systemvärdigheten av säkerhetsrelaterad flygplatsutrustning.

8.2.1 Personal med tekniskt ansvar ska utförligt kunna redogöra för:

- 1 Befattningens ansvar och befogenheter
- 2 Funktionen hos de anläggningar och den utrustning som används inom respektive verksamhet
- 3 Tillämpliga krav kopplat mot flygsäkerhetspåverkande markmateriel

kunna redogöra för

- 4 Flygplatsens system för säkerhetsledning

ha kännedom om

- 5 Luftfartslagen,
- 6 Luftfartsförordningen
- 7 Militära luftfartssystemet
- 8 Tillämpliga krav kopplat till flygplatstjänsten

8.2.2 Underhållsplan

- 1 Verksamhetsutövarens utsedde person eller grupp av personer som är utsedda att ansvara för flygsäkerhetspåverkande markmateriel ska utarbeta och tillämpa underhållsplan, som omfattar förebyggande- och avhjälpande underhåll på flygplatsens markmateriel som är flygsäkerhetspåverkade, för att bibehålla materielens systemvärdighet.

3 § En verksamhetsutövare ska se till att den som agerar inom ett flygplatsområde ska följa gällande författningar och iaktta flygplatsens verksamhetshandbok i tillämpliga delar.

8.3.1 Samordning med andra organisationer

- 1 Verksamhetsutövaren ska säkerställa att flygplatsens ledningssystem omfattar samordning och gränssnitt med säkerhetsrutinerna hos andra organisationer som är verksamma inom eller som tillhandahåller tjänster på flygplatsen.
- 2 Verksamhetsutövaren ska säkerställa att sådana organisationer har rutiner på plats som uppfyller tillämpliga krav som anges i flygplatsens styrande dokument,
- 3 Verksamhetsutövaren ska säkerställa att rutiner gällande säkerheten följs och att utbytet av säkerhetsrelevant information sker mellan verksamhetsutövaren och andra organisationer.

4 § Personal inom flygplatstjänsten som upptäcker brister i flygplatstjänsten som kan leda till ej tolerabla flygsäkerhetsrisker ska vidta adekvata åtgärder i syfte att undvika olyckor och tillbud till följd av bristerna.

8.2 Flygplatschefens ansvar

5 § En flygplatschef ansvarar för funktionsledningen av flygplatstjänsten.

6 § En flygplatschef ska upprätta en verksamhetshandbok för respektive flygplats. Verksamhetshandboken ska minst omfatta de säkerhetsrelaterade delarna av flygplatsens verksamhet.

Verksamhetshandboken ska vara tillgänglig för den egna personalen, aktörer inom flygplatsen och i förekommande fall externa leverantörer som berörs av verksamhetshandboken.

8.6.1 Verksamhetsutövare ska utarbeta och vidmakthålla en verksamhetshandbok för flygplatser.

- 1 Verksamhetshandboken för flygplatser ska innehålla eller hänvisa till all nödvändig information för säker användning, drift och underhåll av flygplatser och dess utrustning samt dess hinderbegränsande ytor, skyddsytor och andra områden i anslutning till FM flygplatserna.
- 2 Verksamhetshandboken för flygplatser kan utformas i separata delar.
- 3 Verksamhetsutövare ska säkerställa att all flygplatspersonal och alla andra relevanta organisationers personal har enkel tillgång till de delar av FM flygplatser verksamhetshandbok som är relevanta för deras arbetsuppgifter och ansvar.

8.6.2 Verksamhetsutövare ska;

- 1 granska innehållet i flygplatsens verksamhetshandbok och se till att den hålls uppdaterad och vid behov ändras,
- 2 föra in alla ändringar och revisioner som krävs av FLYGI, och
- 3 göra flygplatsens anställda och alla andra relevanta organisationer medvetna om de förändringar som är relevanta för deras arbetsuppgifter och ansvarsområden.
- 4 definierade ansvar och befogenheter för verksamhetsutövarens organisation, inklusive ett direkt säkerhetsansvar för den högsta ledningen,
- 5 ha ett formellt förfarande som säkerställer att risker i samband med driften upptäcks,
- 6 ha ett formellt förfarande som säkerställer analys, utvärdering och minimering av säkerhetsriskerna i samband med de verksamheter som bedrivs på flygplatsen,
- 7 ha ett förfarande för att identifiera ändringar inom sin organisation, ledningssystem, flygplatsen eller dess drift som kan påverka fastställda förfaranden, rutiner och tjänster,
- 8 beskriva rutinerna för att säkerställa att flygplatsens säkerhetsstandard är uppfylld innan ändringar införs, och
- 9 ta bort eller ändra säkerhetsriskkontroller som inte längre behövs eller är ineffektiva på grund av ändringar i driftsmiljön,

- 10 hantera risker i samband med militära operationer
- 11 ska fastställa och tillämpa förfaranden för att säkerställa att luftfartygens säkerhet inte påverkas av flygplatsarbeten, och säkerheten vid flygplatsarbeten inte påverkas av flygplatsens operativa verksamhet.
- 12 ha kommunikationsmetoder som säkerställer att medarbetarna är fullt medvetna om säkerhetsledningssystemet, förmedlar säkerhetskritisk information och förklarar varför vissa säkerhetsåtgärder vidtas och varför säkerhetsrutiner införs eller ändras,
- 13 ha metoder för samordning av flygplatsens, plan för räddningstjänst
- 14 ha ett förfarande för att övervaka organisationens uppfyllande av relevanta krav.

8.6.3 Verksamhetsutövaren ska säkerställa att;

- 1 flygplatsens verksamhetshandbok är skriven på ett språk som är acceptabelt för FLYGI och
- 2 all personal kan läsa och förstå språket i de delar av flygplatsens verksamhetshandbok och andra driftsdokument som avser deras uppgifter och ansvarsområden.
- 3 flygplatsens verksamhetshandbok undertecknas av flygplatschefen eller den hen bestämmer,
- 4 det finns ett system för versionskontroll som tillämpas och som redovisas i flygplatsens verksamhetshandbok och
- 5 verksamhetshandboken är användarvänlig och organiseras på ett sätt som underlättar dess utarbetande, användning och revidering.

8.6.4 Innehållet i flygplatsens verksamhetshandbok ska minst innehålla följande;

- 1 Allmänt.
- 2 Flygplatsens ledningssystem samt behörighets- och utbildningskrav.
- 3 Flygplatsens system för säkerhetsledning
- 4 Detaljerade uppgifter om flygplatsområdet.
- 5 Detaljerade uppgifter om flygplatsen som ska rapporteras till flygbriefingtjänsten.
- 6 Detaljerade uppgifter om flygplatsens driftsrutiner, dess utrustning och säkerhetsåtgärder.
- 7 Korsreferensregister mellan tillämpliga krav och verksamhetshandboken
- 8 Verksamhetsutövaren ska säkerställa att resurser och rutiner etableras och tillämpas så att verksamheten vid flygplatsen kan bedrivas säkert under mörker.
- 9 Verksamhetsutövaren ska etablera operationella procedurer för nyttjande av night visions devises (NVD).
- 10 Verksamhetsutövaren ska säkerställa att resurser och rutiner etableras och tillämpas så att verksamheten vid flygplatsen kan bedrivas säkert när det råder dålig sikt.

11 Förfarande för brandskydd inom flygplatsens område.

12 Förfarande för hur flygplatsen ska kunna nyttjas av FM luftfartyg även då det inte finns flygtrafikledningstjänst och/eller fälthållningsresurs och/eller flygplatsräddningstjänst.

Flygplatsdriftens tillgänglighet uttrycks i MIL AIP men flygning kan behöva genomföras utanför dessa tider och då kan utökad öppethållning av flygplatsdriften beställas och i normala fall tillhandahållas. Men det kan förekomma tillfällen då det, av olika skäl, inte går att ha flygplatsen helt eller delvis i drift eller att flygtjänstledande personal inte beställt utökad drift.

Det militära luftfartssystemets syfte är att kunna bedriva militär verksamhet där riskerna kan variera efter angelägenhetsgrad. Riskerna ska dock hanteras och bedömas som tolerabla i den aktuella situationen och det civila samhället får inte utsättas för extra risker.

Under förutsättning att det finns ett operativt behov är det tillåtet att bedriva tillfällig och i enstaka fall militär luftfart från en militär flygplats som inte har fullständig flygplatsdrift.

Flygplatscheferna ansvarar för att, under tider då flygtrafiktjänst inte tillhandahålls, det finns rutiner för tillträde till färdområdet. Dessa rutiner ska tas fram i samverkan med FM flygtjänstledning i första hand även om andra intressenter kan förekomma. Dessa rutiner ska ta hänsyn till operationell miljö, luftfartygets prestanda, mänskliga faktorer och andra lokala faktorer så att respektive flygning kan genomföras med tolerabel riskexponering. Rutinerna ska föras in i respektive flygplats verksamhetshandbok och i de aktuella styrdokumenterna för funktionsledning av flygtjänsten.

Det är alltid flygtjänstledande personal som i samråd med linjechefer med arbetsmiljöansvar, är ansvarig för att bedöma om risken med flygningen är tolerabel även om det inte finns tillgång till flygtrafikledningstjänst och/eller flygplatsräddningstjänst och/eller fälthållningstjänst.

8.3 Flygtrafiktjänst

7 § *En verksamhetsutövare ska tillse att det finns flygtrafiktjänst anpassad för flygplatsens aktuella flygverksamhet.*

8 § *En verksamhetsutövare ska antingen inom egen organisation, eller genom arrangemang med den eller de som tillhandahåller flygtrafiktjänster, säkerställa att utformning och översyn av flygprocedurer genomförs enligt tillämpliga krav.*

Transportstyrelsen reglerar kraven gällande utformning och översyn av flygprocedurer.

Transportstyrelsen reglerar kraven på CNS-tjänsten vid en militär flygplats.

8.4 Flygplatsdata och rapportering

9 § Flygplatsdata och information om betydande förändringar av en flygplats och dess utformning, tillgänglighet, operativa status eller villkor samt annan information som kan ha betydelse för säkerheten, ska rapporteras till den som ansvarar för publiceringen av MIL AIP, NOTAM och SNOWTAM.

Förändringarna ska rapporteras utan dröjsmål och oavsett om de är tillfälliga eller permanenta.

Det ska framgå av verksamhetshandboken vem som ansvarar för rapporteringen.

8.9.1 Krav på datakvalitet

- 1 Verksamhetsutövaren ska ha formella avtal med organisationer som den utbyter flygdata och/eller flyginformation med.
- 2 Alla uppgifter som är relevanta för flygplatsen och tillgängliga tjänster ska tillhandahållas av verksamhetsutövaren med den kvalitet och integritet som krävs.
- 3 När uppgifter som är relevanta för flygplatsen och tillgängliga tjänster offentliggörs ska verksamhetsutövaren;
- 4 övervaka uppgifter som är relevanta för flygplatsen och tillgängliga tjänster som kommer från verksamhetsutövaren och som sprids av relevanta leverantörer av flygtrafik- och flygbriefingstjänster,
- 5 informera relevanta leverantörer av flygbriefingstjänster om alla ändringar som måste göras för att säkra korrekta och kompletta uppgifter som är relevanta för flygplatsen och tillgängliga tjänster som kommer från verksamhetsutövaren,
- 6 meddela relevanta leverantörer av flygtrafik- och flygbriefingstjänster när offentliggjorda uppgifter från verksamhetsutövaren är inkorrekta eller olämpliga.

Flygplatsdata

Uppgifter om flygplatsen och tillgängliga tjänster ska sammanställas och hela tiden uppdateras. Uppgifterna ska vara korrekta, läsbara, kompletta och otvetydiga. Lämpliga integritetsnivåer ska bibehållas. Uppgifterna ska i tid hållas tillgängliga för användare och relevanta leverantörer av flygtrafiktjänster via en tillräckligt snabb metod för kommunikation.

8.9.2 Samordning mellan verksamhetsutövare och leverantörer av flygbriefingstjänster

För att säkra att leverantörerna av flygbriefingstjänster får information som gör att de kan tillhandahålla aktuell information före flygning och uppfylla behovet av information under flygning ska verksamhetsutövaren med minsta möjliga fördröjning se till att följande rapporteras till respektive leverantör av flygbriefingstjänster;

- 1 Information om förhållandena vid flygplatsen, avlägsnande av obrukbara luftfartyg, räddningstjänst samt system för visuell glidbaneindikering.
- 2 Driftstatus för tillhörande anläggningar, tjänster och navigationshjälpmedel på flygplatsen.
- 3 All övrig information som anses vara av betydelse för driften.
- 4 Innan flygnavigeringssystem ändras ska verksamhetsutövaren beakta den tid flygbriefingstjänsten behöver för att förbereda, utarbeta och utfärda relevant material för spridning.

8.5 Vägledning, kontroll och övervakning av markrörelser

10 § För en flygplats ska det finnas ett system för vägledning, kontroll och övervakning av markrörelser som svarar mot flygplatsens verksamhet.

11 § Endast behöriga personer ska ges tillträde till färdområdet på en flygplats.

8.11.1 Tillträde till färdområde

- 1 Verksamhetsutövaren ska fastställa och implementera förfaranden för utbildning, utvärdering och godkännande av alla förare som arbetar på färdområdet.

12 § När flygtrafiktjänst tillhandahålls får tillträde till banor, taxibanor, EATO, TLOF, hovringsvägar, stråkytor och skyddsområden för kommunikations-, navigations- och övervakningsutrustning endast ske efter klarering av enheten för flygtrafikledningstjänst vid flygplatsen.

Det ska framgå av verksamhetshandboken för vilka områden som klarering krävs.

Under de tider då flygtrafiktjänst inte tillhandahålls ska det finnas rutiner för tillträde.

8.6 Fordon och rörlig utrustning

13 § Fordon ska lämna företräde för utryckningsfordon under utryckning och luftfartyg under rörelse.

Fordon och rörlig utrustning ska manövreras, ställas upp eller parkeras med tillräckliga säkerhetsavstånd till luftfartyg, människor, anläggningar och utrustning.

14 § Fordon och rörlig utrustning som används på manöverområdet ska vara utrustade med gult rundstrålande och blinkande varningsljus.

Varningsljusen ska normalt vara påslagna när fordon och rörlig utrustning befinner sig på manöverområdet.

8.14.1 Varningsljus

- 1 Verksamhetsutövaren ska säkerställa att fordon och andra rörliga objekt, med undantag av luftfartyg, på flygplatsens färdområde är markerade och att de är försedda med varningsljus om de används under mörker eller när det råder dålig sikt. Utrustning och fordon som enbart används på plattor för service på luftfartyg kan undantas. Vid utformningen av markering och varningsljus ska hänsyn tas till militära operationer.
- 2 Om det militära behovet kräver det får verksamhet med fordon ske utan varningsljus.

15 § *Fordon och rörlig utrustning på färdområdet ska underhållas så att deras skick inte påverkar säkerheten för luftfartyg negativt.*

8.7 Kommunikationsutrustning

16 § *Fordon och personer som befinner sig på områden där det krävs klarering av flygtrafikledningstjänsten ska vara utrustade med kommunikationsutrustning.*

Personal som vistas på manöverområdet ska agera enligt de signaler som framgår av bilaga 3 om det uppstår fel på kommunikationsutrustningen.

8.16.1 Kommunikations och larmsystem

Verksamhetsutövaren ska säkerställa att;

- 1 ett kommunikationssystem tillhandahålls för kommunikation mellan räddningsstation, flygtrafikledning och räddningsfordon,
- 2 det finns ett larmsystem för brand- och räddningspersonal som kan manövreras från räddningsstationen eller flygtrafikledningen,
- 3 det finns ett system för kommunikation mellan räddningspersonal och flygbesättningen på ett flygplan i nödsituationer,
- 4 kommunikationsmedel finns för att säkerställa ett omedelbart sammankallande av personal som är i beredskap,
- 5 det finns ett kommunikationsmedel för att säkerställa tvåvägskommunikation mellan de räddningsfordon som genomför räddningsinsats
- 6 kommunikation under nödsituationer ska registreras,
- 7 det finns kommunikationsmedel anordnade mellan räddnings- och brandbekämpnings besättningsmedlemmar.

8.8 Skydd av utrustning och luftrum

17 § *En verksamhetsutövare ska se till att för kommunikations-, navigations- och övervakningsutrustning som är knuten till en flygplats, men som är placerade utanför flygplatsområdet, upprättas områden där obehöriga inte kan ta sig in eller orsaka åverkan på utrustningen.*

Områdena eller utrustningen ska övervakas så att inga aktiviteter sker som kan påverka utrustningens prestanda.

18 § En verksamhetsutövare ska säkerställa:

1. att luftrummet inom ett flygplatspåverkansområde är säkert för den planerade flygverksamheten,
2. att hänsyn tas till faror eller potentiella faror på eller nära flygplatsen som kan påverka flygsäkerheten, och
3. att fordon eller rörlig utrustning på vägar inom eller i närheten av flygplatsen inte genomtränger de hinderbegränsande ytorna under pågående flygverksamhet.

Exempel på sådana aktiviteter och användning är:

- 1 exploatering eller förändring av markanvändningen inom flygplatsens område,
- 2 hinder som medför risk för turbulens,
- 3 användning av farliga, förvirrande och missledande ljus,
- 4 bländning från stora och kraftigt reflekterande ytor,
- 5 uppmuntran av och aktiviteter från vilda djur i närheten av flygplatsens färdområde, samt
- 6 användning av källor för osynlig strålning eller förekomsten av rörliga eller fasta föremål som kan störa eller negativt påverka prestanda hos systemen för aeronautisk kommunikation, navigering eller övervakning.

19 § Det ska finnas ett system för övervakning, åtgärdande och uppföljning av hinder för en flygplats hinderbegränsande ytor och så att hinder hanteras enligt gällande föreskrifter för utformning av militära flygplatser.

8.19.1 Övervakning, begränsning och borttagande av hinder

Verksamhetsutövare ska övervaka följande på flygplatsen och i dess flygplatspåverkansområde:

- 1 Hinderbegränsande ytor och skyddsytor som bestämts i enlighet med godkännandegrunden samt andra ytor och områden i anslutning till flygplatsen för att, inom verksamhetsutövarens behörighetsområde, vidta lämpliga åtgärder i syfte att minimera riskerna i samband med penetrering av sådana ytor och områden.
- 2 Hinderbelysning och färgmarkering av hinder för att i förekommande fall kunna vidta åtgärder inom behörighetsområdet.
- 3 Risker i samband med mänsklig verksamhet och markanvändning som kan generera störande och missvisande ljus, för att i förekommande fall vidta åtgärder inom behörighetens ram.

- 4 Det ska finnas upprättade områden för att skydda kommunikations-, navigations- och övervakningsutrustning som är knuten till flygplatsen.
- 5 Verksamhetsutövare ska ha processer på för att minimera riskerna i samband med hinder, exploatering och annan aktivitet inom de övervakade områdena som skulle kunna påverka säkerheten för luftfartyg som opererar på, till eller från flygplatsen.

20 § Hinderljus ska vara tända under mörker och i övrigt om det krävs för befälhavarens möjlighet att upptäcka hinder.

Hinderljus får vara släckta även under ovan angivna omständigheter om operativa behov föreligger.

8.9 Farliga, störande och missvisande ljus

21 § Det ska finnas ett system för att övervaka, åtgärda och följa upp ljus som finns nära en flygplats och som kan utsätta ett luftfartygs flygbesättning för fara.

22 § I Transportstyrelsens föreskrifter om markering av föremål som kan utgöra en fara för luftfarten och om flyghinderanmälan finns bestämmelser om att visst ljus som utsätter luftfartygs flygbesättning för fara ska avlägsnas, skärmas av eller modifieras för att eliminera källan till faran.

8.10 Drivmedel

23 § En verksamhetsutövare ska kontrollera att den som ansvarar för lagring av drivmedel och tankning av luftfartyg har förfaranden som säkerställer att luftfartygen erhåller drivmedel som är rent och har rätt sammansättning.

8.11 Hantering av djur

24 § En verksamhetsutövare ska se till att det finns ett system för att minimera risken för kollisioner mellan luftfartyg och djur på flygplatsen.

8.24.1 Minskning av risken för kollisioner med vilt och fågel

Verksamhetsutövaren ska;

- 1 utvärdera risken för kollisioner med vilt och fågel på flygplatsen och i dess omgivning,
- 2 avdela resurser och utarbeta rutiner för att minimera risken för kollisioner mellan luftfartyg och vilt eller fågel på flygplatsen.

8.12 Flygplatsens visuella hjälpmedel

25 § Det ska finnas ett system för förebyggande och avhjälpande underhåll av en flygplats visuella hjälpmedel.

Systemet ska säkerställa att det genomförs regelbundna kontroller av flygplatsens visuella hjälpmedel med avseende på prestanda, synlighet och relevans.

26 § Ett inflygningsljussystem, ett banljussystem och ett taxibanljussystem får normalt inte användas om:

1. mer än 15 procent av antalet ljusenheter i respektive ljussystem ovan är obrukbara,
2. en väsentlig förändring i systemets ljusbild har uppstått, eller
3. missledande mönster har uppstått.

En ljusenhet betraktas som obrukbar enligt första punkten när ljusenhetens ljusstyrka eller ljusspridning understiger 50 procent av armaturens nyvärde.

8.13 Ytor på färdområdet

27 § Det ska finnas ett system för förebyggande och avhjälpande underhåll av ytor inom en flygplats färdområde.

Systemet ska säkerställa att regelbundna inspektioner av samtliga områden avsedda för luftfartygsrörelser genomförs och dokumenteras så att:

1. ytor som används av luftfartyg underhålls och hålls fria från alla objekt som kan påverka säkerheten för luftfartyg, och
2. färdområdets ytor underhålls så att Försvarsmaktens föreskrifter om utformning och konstruktion av militära flygplatser uppfylls.

28 § Det ska finnas ett system för fälthållning en flygplats. Systemet ska minst möjliggöra att:

1. nederbörd och annan beläggning på bansystem, plattor och anslutande markytor tas bort, samt att kvarliggande is och snö på anslutande markytor profileras så att det inte uppstår någon fara för luftfartyg,
2. friktionen på banan och, där så är möjligt, andra belagda ytor som används för flygverksamhet, mäts och följs upp,
3. avhjälpande åtgärder vidtas för att upprätthålla den friktion som krävs för belagda ytor, där målet med åtgärderna ska vara att uppnå erforderliga friktionsvärden, och
4. friktionsnivån hos belagda ytor mäts och följs upp i underhållssyfte.

8.28.1 Bromsverkan rapporterad med bromskoefficient

Som framgår av FFS 209:10 ska förmågan att mäta och följa upp friktionsvärde finnas. Dessa friktionsvärden ska även fortsatt kunna delges de som utövar flygtjänst i det militära luftfartssystemet.

Betydelsefulla förändringar av bromsverkan ska kunna delges flygförband i luften.

8.28.2 Global Reporting Format (GRF)

GRF är ska kunna användas vid rapportering av färdområdet skick.

Färdområdets skick och tillhörande anläggningar

Aktuell information om färdområdets skick och tillhörande anläggningars operativa status ska delges leverantören av flygbriefingtjänst.

Betydelsefull information av operativ karaktär ska även delges leverantören av flygtrafikledningstjänst för att kunna meddelas till ankommande och avgående luftfartyg.

Färdområdets skick och den operativa statusen för tillhörande anläggningar ska övervakas och rapporteras. Följande ska särskilt beaktas:

- 1 Konstruktions- och underhållsarbete
- 2 Grov eller skadad ytbeläggning på bana, taxi och platta.
- 3 Vatten, snö, slask, is, frost på banan, taxibana eller platta.
- 4 Snövallar eller drivande snö i anslutning till bana, taxibana eller platta.
- 5 Avisningskemikalier på bana, taxibana eller platta.
- 6 Andra temporära faror, inklusive parkerade luftfartyg.
- 7 Felfunktioner eller opålitlig funktionalitet på hela eller delar av flygplatsens ljussystem.
- 8 Felfunktioner på kraftförsörjning eller reservkraftförsörjning.
- 9 Om hela eller delar av banan kan bli hal när den är våt skall detta meddelas via NOTAM.

För att kunna rapportera koden "särskilt preparerad vinterbana" (specially prepared winter runway) måste verksamhetsutövaren som bedriver flygplatstjänst söka och få godkännande från FSI att tillämpa metoden.

8.28.3 Rapportering om rullbanans ytförhållande samt SNOWTAM-FORMAT

Förhållandena på färdområdet ska rapporteras till leverantören av flygbriefingtjänst eller, efter överenskommelse, distribueras av flygplatsen direkt till luftrumsbrukarna i den omfattning som beskrivs nedan. Om flera banor används, ska underlag lämnas för respektive bana.

8.28.4 Avsnitt för beräkning av flygplansprestanda

A – platsindikator för flygplats

Flygplatsens ICAO-beteckning (fyra bokstäver)

B – tid

Datum och tid för observationer och mätningar i månad, dag, timmar och minuter (åtta siffror) enligt UTC, exempel: 14010620

C – bana

Den lägsta banbeteckningen (två siffror och i förekommande fall bokstaven L eller R) i dekadern, oberoende av vilken bana som används.

D – kod för banförhållande (RWYCC)

Endast en siffra ska anges för varje tredjedel, separerad av ett snedstreck (n/n/n). kod för banförhållande (RWYCC) avgörs/fastställs genom utvärdering av banans ytförhållande.

Följande matris för bedömning av banans förhållande ska användas

Runway condition assessment matrix (RCAM)			
Assessment criteria		Downgrade assessment criteria	
Runway condition code	Runway surface description	Aeroplane deceleration or directional control observation	Pilot report of runway braking action
6	<ul style="list-style-type: none"> • DRY 	---	---
5	<ul style="list-style-type: none"> • FROST • WET (The runway surface is covered by any visible dampness or water up to and including 3 mm depth) <p>Up to and including 3 mm depth:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SLUSH • DRY SNOW • WET SNOW 	Braking deceleration is normal for the wheel braking effort applied AND directional control is normal.	GOOD
4	<p>-15°C and Lower outside air temperature:</p> <ul style="list-style-type: none"> • COMPACTED SNOW 	Braking deceleration OR directional control is between Good and Medium.	GOOD TO MEDIUM
3	<ul style="list-style-type: none"> • WET ("Slippery wet" runway) • DRY SNOW or WET SNOW (Any depth) ON TOP OF COMPACTED SNOW <p>More than 3 mm depth:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DRY SNOW • WET SNOW <p>Higher than -15°C outside air temperature¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> • COMPACTED SNOW 	Braking deceleration is noticeably reduced for the wheel braking effort applied OR directional control is noticeably reduced.	MEDIUM
2	<p>More than 3 mm depth of water or slush:</p> <ul style="list-style-type: none"> • STANDING WATER • SLUSH 	Braking deceleration OR directional control is between Medium and Poor.	MEDIUM TO POOR
1	<ul style="list-style-type: none"> • ICE ² 	Braking deceleration is significantly reduced for the wheel braking effort applied OR directional control is significantly reduced.	POOR
0	<ul style="list-style-type: none"> • WET ICE ² • WATER ON TOP OF COMPACTED SNOW ² • DRY SNOW or WET SNOW ON TOP OF ICE ² 	Braking deceleration is minimal to non-existent for the wheel braking effort applied OR directional control is uncertain.	LESS THAN POOR

E – andelen yta med beläggning

Andelen yta med beläggning rapporteras enligt nedan för varje tredjedel, separerad av snedstreck (n/n/n).

- NR (mindre än 10% eller torr)
- 25 (10-25%)
- 50 (26-50%)

- 75 (51-75%)
- 100 (76-100%)

F – djup

Djupet för varje tredjedel av banan ska rapporteras i millimeter med två eller tre siffror, separerade med ett snedstreck. (nn/nn/nn eller nnn/nnn/nnn)

G – typ av beläggning

Någon av följande typer av beläggning ska anges för varje tredjedel av banan, separerade med ett snedstreck.

- Torr snö (DRY SNOW)
- Våt snö (WET SNOW)
- Packad snö (COMPACTED SNOW)
- Våt snö på packad snö (WET SNOW ON TOP OF COMPACTED SNOW)
- Slask (SLUSH)
- Is (ICE)
- Våt is (WET ICE)
- Frost (FROST)
- Torr snö på is (DRY SNOW ON TOP OF ICE)
- Våt snö på is (WET SNOW ON TOP OF ICE)
- Torr (DRY)
- Våt (WET)
- Torr snö på packad snö (DRY SNOW ON TOP OF COMPACTED SNOW)
- Vatten på packad snö (WATER ON TOP OF COMPACTED SNOW)
- Hal och våt (SLIPPERY WET)
- Stående vatten (STANDING WATER)
- Särskilt preparerad vinterbana (SPECIALLY PREPARED WINTER RUNWAY)

H – reducerad banbredd

Om tillgänglig banbredd är mindre än den publicerade banbredden, ska den reducerade banbredden anges i meter.

J – drivbildning av snö på banan

Om det förekommer drivbildning av snö på banan ska detta rapporteras med bannummer följt av "DRIFTING SNOW"

K – lös sand på banan

Om det förekommer lös sand på banan ska detta rapporteras med bannummer följt av "LOOSE SAND"

L- kemiskt behandlad bana

Om banan är kemiskt behandlad ska det rapporteras med bannummer följt av "CHEMICALLY TREATED"

M – snövallar på banan

Om det förekommer snövallar på banan ska det rapporteras med bannummer följt av "SNOW BANK" samt vänster "L" eller höger "R" eller båda sidor "LR" följt av avståndet i meter från centrumlinjen.

N – snövallar på taxi

Om det förekommer snövallar på taxibanan ska det rapporteras med taxibanans beteckning följt av "snow bank" om det förekommer snövallar på alla taxibanor kan det rapporteras som "ALL TWYS SNOW-BANKS"

O - snövallar i anslutning till banan

Om det förekommer snövallar i anslutning till banan i större omfattning än vad flygplatsens snöplan medger ska det rapporteras med bannummer följt av "ADJ SNOWBANKS"

P – förhållande på taxibana

Om förhållandena på taxibana är bristfälliga ska det rapporteras med taxibanans beteckning följt av "POOR". Om samtliga taxibanor har bristfälliga förhållanden kan det rapporteras som "ALL TWYS POOR".

R – förhållande på platta

Om förhållandena på platta är bristfälliga ska det rapporteras med plattans beteckning följt av "poor". Om samtliga plattor har bristfälliga förhållanden kan det rapporteras som "ALL APRONS POOR".

S – uppmätta friktionsvärden

Friktionsvärden ska normalt inte rapporteras om GRF används. "NR" ska fyllas i under rubrik S.

T – fritext fält

Övriga anmärkningar

8.28.5 Definitioner, förkortningar och termer

A – Runway Surface Conditions

En beskrivning av förhållandena på banans yta som används i rapport om banförhållanden (RCR) och utgör grunden för att fastställa RWYCC i samband med flygplatsprestanda.

B – Runway Condition Curface

Ett numeriskt värde som används i rapport om banförhållanden (RCR) och som beskriver inverkan av banans ytförhållande på flygplanets retardationsprestanda och skevstyrning

C – Runway Condition Assasment Matrix

En matris som ger möjlighet att bedöma banans förhållanden (kod RWYCC) med hjälp av tillhörande förfarande, på grundval av vissa observerande ytförhållande på rullbanan och piloters rapporter om bromsverkan

D – Runway Condition Report

En uttömmande standardiserad rapport om banförhållande och deras inverkan på flygplanets landning- och startprestanda, uttryckt i form av koder för banförhållande.

E – Specially prepared winter runway

En bana med en torr frusen yta av packad snö eller is, eller bådadera, som har behandlats med sand eller grus eller som har behandlats mekaniskt för att förbättra banfriktionen.

8.14 Flygplatsräddningstjänst

29 § På en flygplats ska det finnas ändamålsenlig flygplatsräddningstjänst.

8.29.1 Nivå på flygplatsräddningstjänst

- 1 Verksamhetsutövare ska fastställa vilken nivå på flygplatsräddningstjänst som flygplatsen ska deklarerera.
- 2 Under perioder med trafik med mindre flygplan än det som ligger till grund för räddningstjänstnivån får räddningstjänsten anpassas enligt den flygplankategori som motsvarar den aktuella perioden.
- 3 Hänsyn ska även tas till andra faktorer som skolverksamhet, flygning med vapen och motmedel och andra förekommande verksamheter som kan föranleda att en högre nivå på flygplatsräddningstjänsten ska tillämpas.
- 4 Undantag från att använda flygplatsräddningstjänst eller att använda en lägre nivå, än vad tabellen i 8.32.1 anger, vid start och landning från flygplatsen får förekomma. Verksamhetsutövare ska fastställa procedurer för dessa tillfällen.

Tillgänglighet och målsättning för flygplatsräddningstjänst

Omfattningen av flygplatsräddningstjänsten är att rädda liv i händelse av ett flyghaveri eller tillbud som inträffar vid eller i dess omedelbara omgivningar till flygplatsen. Det operativa målet är att skapa förutsättningar för evakuering och att inleda räddningsinsats för de passagerare eller besättningar som inte kan ta sig ut ur luftfartygen för på egen hand.

En verksamhetsutövare ska bestämma vem som får besluta om undantag, eller om lägre nivå än vanligt, får användas beträffande flygplatsräddningstjänst. Jmf vägledande material under 6 §.

30 § Flygplatsräddningstjänsten vid en flygplats ska ha sådan beredskap att räddningsinsats kan påbörjas inom 90 sekunder efter larm om luftfartsolycka på rullbanor vid normala sikt- och väderförhållanden.

Vid luftfartsolyckor på övriga områden inom flygplatsen ska en räddningsinsats kunna påbörjas inom 120 sekunder.

8.30.1 Krav på flygplatsräddningstjänst

Verksamhetsutövare ska säkerställa att;

- 1 under tiden flygoperationer genomförs och minst 15 min efter sista startande flygplan räddningstjänstpersonalen finns beredd att bemanna räddningsfordonen och genomföra en insats. Kravet gäller inte om undantag har beslutats enligt vägledande material 6 §.
- 2 räddningstjänstpersonal är grupperad på ett sätt så att den fastställda insatstiden kan innehållas och att släckmedel och annan utrustning som används vid flygplatsräddningstjänst kan brukas på avsett sätt,
- 3 all personal i beredskap är utrustade med skyddskläder och andningsskydd för att kunna utföra sina uppgifter på ett effektivt sätt,
- 4 andra uppgifter som genomförs av personal i beredskap inte inkräktat på insatstiden eller säkerheten,
- 5 all räddningstjänst personal har kompetens och är övad för att hantera situationer med luftfarkoster som har ammunition, krut och/eller andra farliga ämnen.

31 § En verksamhetsutövare ska säkerställa att:

1. ändamålsenliga anläggningar och lämplig utrustning för räddningstjänsten på en flygplats tillhandahålls,
2. lämplig utrustning, släckmedel och tillräckligt med personal finns tillgängliga i tid,
3. personalen som ska utöva räddningstjänst har rätt utbildning och utrustning och är behöriga att arbeta på flygplatsen, och
4. att personalen som ska utöva räddningstjänst följer bestämmelserna som framgår av Arbetsmiljöverkets föreskrifter om rök- och kemdykning samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna.

8.31.1 Dimensionering av släckmedel,

Minsta erforderliga mängd vatten för skumframställning ska svara mot kraven för skumvätska B enligt Tabell 8:1 (sida 24) och Tabell 8:2 (sida 25).

Tabell 8:1 Flygplan.

Kategori	Q2	Q1+Q2 (liter)	Flöde l/min	Q3 (liter)	Kompl släckmedel, mängd i kg	Flöde kg/sek	Personal styrka IL+Flplbr m
1	0 %	230	230	0	45	2,25	1+3
2	27 %	670	550	0	90	2,25	1+4
3	30 %	1 200	900	1140	135	2,25	1+4
4	58 %	2 400	1 800	4750	135	2,25	1+4
5	75 %	5 400	3 000	4750	180	2,25	1+5
6	100 %	7 900	4 000	4750	225	2,25	1+5
7	129 %	12 100	5 300	4750	225	2,25	1+6
8	152 %	18 200	7 200	9500	450	4,5	1+7
9	170 %	24 300	9 000	9500	450	4,5	1+8
10	190 %	32 300	11 200	9500	450	4,5	1+10

Tabell 8:2 Helikoptrar.

Kategori	Q1+Q2 (liter)	Flöde l/min	Kompl släckmedel, mängd i kg	Personal styrka IL+F1plbrm
H 1	500	250	23	1+3
H 2	1000	500	45	1+4
H 3	1600	800	90	1+4

Godtagbart sätt på ersättning av kompletterande (torra) släckmedel

Då kompletterande (torra) släckmedel ej går att uppfylla på grund av tillfällig nedgång av fordonsburet torrt släckmedel så kan kompletterande (torra) släckmedel ersättas med utökad Q3 mängd.

0,66 liter B släckmedel motsvarar 1 kg pulver och 1 liter A släckmedel motsvarar 1 kg pulver.

32 § En verksamhetsutövare ska etablera och tillämpa utbildningsprogram för personal i flygplatsräddningstjänsten.

8.32.1 Arbetsmiljöverkets föreskrifter om rök- och kemdykning samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna.

Den som tillhandahåller utbildning för räddningstjänstpersonal på flygplats ska ha personal och utrustning i tillräcklig omfattning. Utbildningen ska ske i en ändamålsenlig miljö.

Den som tillhandahåller utbildning ska ha:

- 1 en etablerad ledningsfunktion samt personal med tillfredsställande kvalifikationer och erfarenhet för att tillhandahålla en utbildning som uppfyller kraven i punkt 2 i denna bilaga,
- 2 tillgång till hjälpmedel, lokaler och utrustning som behövs för den typ av utbildning som erbjuds,
- 3 en fastställd kursplan där utbildningarnas innehåll, upplägg och längd framgår, och
- 4 ett kvalitetssystem för att säkerställa kvaliteten hos tillhandahållna utbildningar.

8.32.2 Utbildningar

Utbildningar för räddningstjänstpersonal på flygplats ska vara anpassade efter den befattning som personalen ska ha och baseras på en kursplan som minst innehåller följande delar:

- 1 Flygplatskännedom och kännedom om hur räddningstjänstfordon ska framföras på färdområdet.
- 2 Nödutgångar i luftfartyg och möjligheter att bryta upp ett luftfartyg för att ta sig in.
- 3 Kommunikationssystem för räddningsinsatser på flygplatsen inklusive alarmering.
- 4 Hur man ska använda släckutrustning och andra redskap som krävs för att uppfylla insatskraven.

- 5 Hur släckmedel ska användas.
- 6 Assistans och hur man ska ge första hjälpen vid evakuering av luftfartyg.
- 7 Hur utrustning för livräddning i luftfartyg ska användas.
- 8 Hur bränder i luftfartyg ska bekämpas.
- 9 Hantering av ammunition, flygplanbundna explosiver och farligt gods i samband med räddningstjänst på flygplats.
- 10 Räddningstjänstpersonalens arbetsuppgifter enligt flygplatsens plan för räddningsinsatser.
- 11 Skyddskläder och andningsskydd.
- 12 Människors psykiska och fysiska förmåga att hantera nöd- och kris-situationer.
- 13 Praktiska övningar på de typer av luftfartyg som trafikerar flygplat-sen och med räddnings- och släckutrustning som används, inklusi-ve övningar som omfattar brand i trycksatta bränsleledningar.
- 14 Utbildningsprogrammet ska även innefatta ämnesområdena mänsk-liga faktorer och Crew resource management (CRM)

33 § *En verksamhetsutövare ska genomföra kompetenskontroller med lämpliga in-tervaller för att säkra fortsatt kompetens hos personalen i flygplatsräddningstjän-ten.*

34 § *En verksamhetsutövare ska föra register över kvalifikationer, utbildning och kompetenskontroll för personalen i flygplatsräddningstjänst.*

35 § *En verksamhetsutövare ska säkerställa att:*

1. *instruktörer och handledare med lämpliga kvalifikationer och erfarenhet anlitas för att genomföra utbildningsprogrammet, och*
2. *att det finns lämpliga lokaler och resurser för att genomföra utbildningen.*

8.15 Nödsituationer

36 § *För varje flygplats ska det upprättas en plan för räddningsinsatser.*

Planen ska vid behov samordnas med lokalsamhällets plan för nödsituationer.

37 § *Planeringen för räddningsinsatser ska stå i proportion till omfattningen på flygverksamheten vid flygplatsen.*

Denna tillämpningsbestämmelse beskriver bestämmelser gällande verksamhetsutövare som bedriver flygplatstjänst i det som ingår i det svenska militära luftfartssystemet.

Denna tillämpningsbestämmelse är en konsoliderad utgåva med bestämmelser, godtagbara sätt att uppfylla bestämmelserna och vägledande material.

MILITÄRA FLYGINSPEKTIONEN